

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ

Έναρξη-Εισαγωγή

Χτυπούν 3 κουδούνια... Αναστάτωση... και ο αφηγητής προτρέπει για συγκέντρωση και ησυχία

-Παιδιά να συγκεντρωθούμε! Έχουμε και καλεσμένους! Μας βλέπουν και περιμένουν...

ΚΑΛΩΣΟΡΙΖΟΥΜΕ...(Η αναστάτωση συνεχίζεται) Παιδιά έχουμε και ένα προτζεκτ να παρουσιάσουμε..

- Μα με παραμύθια θα ασχολούμαστε τώρα! Θα βαρεθούν οι άνθρωποι! Σωστά guys?(Είναι ανάμεσα στα παιδιά)

-Σιωπή επιτέλους! σςς

-Καλάαα...

-Σας καλωσορίζουμε στην παρουσίαση του παραμυθιού μας(αφηγητής)...

Αλλά αλήθεια γιατί διαλέξαμε ένα παραμύθι να σας υποδεχτούμε;

-Γιατί ζούμε στα παραμύθια(κοροϊδευτικά)..

- Αυτή είναι η μία σημασία... η ψεύτικη ζωή, οκ(προσπαθεί να διορθώσει το κλίμα)

Η δεύτερη σημασία είναι η ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ, η παρηγοριά... Σωστά , τα παραμύθια είναι μη ρεαλιστικές ιστορίες, αλλά από την άλλη είναι όνειρα, σκοποί κι επιδιώξεις και τα λαϊκά παραμύθια δημιουργήθηκαν, ταξίδεψαν, κι αναγεννιούνται εκφράζοντας τις κατά τόπους ανάγκες κι επιθυμίες. (Το μοιράζονται 2)

-Και μοιάζουν τα παραμύθια των διαφόρων λαών;

Γιατί επαναλαμβάνεται η ίδια ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού (άλλος αφηγητής)

-Διάλεξη για το παραμύθι θα κάνουμε... Θα κοιμηθούν οι άνθρωποι(επιτιμητικά)

-Μα είμαστε διαφορετικοί κι όμως ίδιοι μέσα στην κοινή λογική των παραμυθιών... (αφηγητής)

-Για να το δούμε... (κοροϊδευτικά)

- Η αναβίωση των λαϊκών μύθων και η παρουσίαση του δικού μας παραμυθιού δίνει διέξοδο στη σοφία του λαϊκού λόγου που αντιστέκεται με τις παραμυθένιες λύσεις του στο σημερινό άκρατο ορθολογισμό.(άλλος αφηγητής)

- Παραμυθένιες λύσεις... ωραίαααα(κοροϊδευτικά)

- Ύστερα οι μεταμορφώσεις στα παραμύθια. Τα μαγικά στοιχεία, όλα γίνονται μέσα στη φύση, δεν είναι ο άνθρωπος αποκομμένος από τη φύση, είμαστε κομμάτι της όλοι μας- όλοι μαζί για τους 12 διαφορετικούς μήνες που συνθέτουν τις 4 εποχές στον ενιαίο χρόνο!(άλλος αφηγητής)(δεν είναι στημένοι, μιλούν ανάμεσα στα παιδιά)

- Να σας δω πώς θα τα δείξετε αυτά στους καλεσμένους μας(δύσπιστα)

- **Να μας δεις!**

--**Τους προσκαλούμε γιατί είμαστε όλοι μαζί, διαφορετικοί αλλά όλοι μαζί**

-**Είναι ένα παραμύθι που παραλλαγές του συναντάμε σ'όλα τα βαλκάνια αλλά και στην βόρεια Ευρώπη με πρώτη του εμφάνιση το 14^ο αιώνα.**

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μια φορά κι έναν καιρό...(η Κακή φυσιέται με μια βεντάλια, η Καλή ζυμώνει σε μια σκάφη)

12 ΜΗΝΕΣ

Μια φορά κι έναν καιρό μια χήρα γυναίκα και πολύ φτωχιά είχε πέντε παιδιά κι ήταν τόσο φτωχιά, που δεν είχε στον ήλιο μοίρα. και δεν έβρισκε και δουλειά για να δουλέψει, μόνο μια φορά την εβδομάδα την φώναζε μια αρχόντισσα γειτόνισσά της, και της ζύμωνε το ψωμί της και της έδινε για τον κόπο της μηδέ κανένα γωνιάδι ψωμί να πάει στα παιδιά της να φάνε· μόν' έφευγε η καημένη με τα ζυμάρια στα χέρια κι ερχότανε στο σπίτι της κι εκεί τα έπλυνε με παστρικό νερό και κείνο το νερό το έβραζε και γινόταν κομμάτι σαν χυλός και τρώγανε τα παιδιά της και μ' αυτόν το χυλό ήταν όλη την εβδομάδα χορτάτα, όσο να ξαναζυμώσει πάλι η μάνα τους στην αρχόντισσα και να 'ρθει πάλι η μάνα τους με τ' άνιφτα τα χέρια και να τους κάνει πάλι χυλό (Σηκώνεται και πάει στα παιδιά της στον πάγκο που έχει μια κατσαρόλα και κάνουν πως τρώνε).

Και τα παιδιά της αρχόντισσας με τόσα και τόσα φαγιά, πολλά και παχιά, και με το αφράτο το ψωμί δε θρεβότανε, μόν' ήτανε σαν τσίροι. Τα παιδιά όμως της φτωχιάς θρεβότανε και παχαίνανε και ήτανε σαν μπαμπουνάκια. και σάστιζε η αρχόντισσα και το 'κανε κουβέντα στις φιλενάδες της κι οι φιλενάδες της της είπαν:

— θρέβονται και παχαίνουν τα παιδιά της φτωχιάς, γιατί παίρνει την τύχη των παιδιών σου στα χέρια της και την πηγαίνει στα δικά της τα παιδιά, γι' αυτό κείνα παχαίνουν και τα δικά σου ξεπέφτουν και χαλούν.(Στην άλλη πλευρά είναι οι εταίροι που τα λένε αυτά στην Κακή)

Το πίστεψεν η αρχόντισσα και, όταν ήρθε η μέρα για να ζυμώσει πάλι, δεν την άφησε τη φτωχιά να φύγει με άνιφτα χέρια, μόνο την έβαλε και νίφτηκε καλά καλά, για ν' απομείνει η τύχη μες στο σπίτι της. Κι η φτωχιά ήρθε στο σπίτι της με τα

δάκρυα στα μάτια.(διαδραματίζονται στο κέντρο αυτά, χωρίς να μιλούν, μόνο αφηγητής μιλά)

Τα παιδιά της, άμα την είδαν και δεν είχαν τα χέρια της ζυμάρια, αρχίσανε να κλαίνε. κι από ένα μέρος κλαίγανε τα παιδιά κι από τ' άλλο η μάνα. Τέλος αυτή σα μεγάλη έκανε σίδερο την καρδιά της και μέρωσε και είπε στα παιδιά της:

— μερώστε, παιδιά μου, και μην κλαίτε και θα σας βρω ένα κομμάτι ψωμί να σας φέρω.(πηγαίνει απέναντι στους εταίρους ζητιανεύοντας που της δίνουν κάτι να φάει) και πήγε από πόρτα σε πόρτα και τρόμαξε να βρει να της δώσουν ένα ξερογώνιαδο και το μούσκεψε καλά καλά με το νερό και το μοίρασε στα παιδιά της, κι αφού φάγανε, τα έβαλε και πλαγιάσανε και κοιμηθήκανε κι αυτή απάνω στα μεσάνυχτα παίρνει τα μάτια της και φεύγει, για να μην ιδεί τα παιδιά της να πεθαίνουν από την πείνα.(κοιμούνται πάνω στον πάγκο)

Κει που πήγαινε στην έρημο τη νύχτα, βλέπει ζ' ένα ψήλωμα ένα φέξος (Κρατάει φανάρι και προχωράει στην αίθουσα ανάμεσα στα παιδιά, ώσπου φτάνει μπροστά στους μήνες που κάθονται στα σκαλάκια) και πήγαινε πάνω ζ' αυτό. Κι όταν πήγε κοντά, είδε πως ήταν τέντα και στη μέση της τέντας κρεμότανε ένας μεγάλος πολυέλαιος με λαμπάδες και αποκάτω από τον πολυέλαιο κρεμότανε ένα πράγμα στρογγυλό σαν τόπι. μπήκε μέσα στην τέντα εκείνη, κι είδε και καθότανε δώδεκα παλληκάρια και μιλούσανε για μιαν υπόθεση πώς πρέπει να την κάμουν.

Η τέντα ήταν στρογγυλή και στο έμπασμα της τέντας από δεξιά καθότανε τρία παλληκάρια κι είχαν τα στήθια τους ανοιχτά και στα χέρια τους βαστούσαν τρυφερά χορτάρια κι άνθια από τα δέντρα.

Παρακάτω από αυτά τα παλληκάρια καθότανε άλλα τρία κι ήταν ανασκουμπωμένα ως τους αγκώνες και χωρίς επανωφόρι και βαστούσαν στα χέρια τους στάχνα ξερά. Παρακάτω καθότανε άλλα τρία παλληκάρια και βαστούσαν στο χέρι τους από ένα τσαμπί σταφύλι.

Παρακάτω καθότανε και άλλα τρία παλληκάρια παραμαζωμένα και φορούσαν από μια γούνα μακριά από το λαιμό ως κάτω από τα γόνατα.

Άμα την είδαν τα παλληκάρια τη γυναίκα, είπαν:

— καλώς τη θείτσα, κάθισε να ξεκουραστείς να σε φιλέψουμε(μιλάει ο Ιανουάριος, σηκώνεται ο Φεβρουάριος)

Κι η γυναίκα, αφού τα χαιρέτησε, κάθισε. Κι αφού κάθισε τη ρωτήσανε πώς ήταν και πήγε σε κείνα τα μέρη. Κι η καημένη η χήρα αφηγήθηκε την κατάσταση της και τα βάσανά της κι επειδή τα παλληκάρια καταλάβανε πως πεινά η φτωχιά, σηκώθηκεν ένας από εκείνους που φορούσαν τις γούνες και της έβαλε τραπέζι κι έφαγε· κι είδε πως ήταν κουτσός.

Αφού έφαγεν η γυναίκα και χόρτασε, αρχίσανε τα παλληκάρια να τη ρωτούν για λογής λογής πράματα της χώρας κι η γυναίκα αποκρινότανε ό,τι ήξερε. στα υστερινά της λένε τα τρία παλληκάρια, που είχαν τα στήθια τους ανοιχτά:

— ε, θείτσα, πώς περνάτε με τους μήνες του χρόνου; πώς σας φαίνεται ο μάρτης, ο απρίλης κι ο μάης;

— Καλά περνούμε παιδιά μου, αποκρίθηκεν η χήρα και μάλιστα, αφού έρθουν αυτοί οι μήνες, πρασινίζουν τα βουνά κι οι κάμποι και στολίζεται η γης με λογιών των λογιών λουλούδια και βγαίνει μια μοσκοβολάδα, που ανασταίνεται ο άνθρωπος.

Αρχίζουν και κελαηδούν όλα τα πουλιά, βλέπουν οι ζευγίτες τα χωράφια τους πράσινα και χαίρεται η καρδιά τους κι ετοιμάζουν τις αποθήκες τους. Ωστε δεν έχουμε τίποτα να παραπονεθούμε για το μάρτ' απρίλη και μάρη, γιατί ρίχνει ο θεός φωτιά και μας καίει για την αχαριστία μας. (επεμβαίνουν οι Ιταλοί, από κάτω και λένε έθιμα της άνοιξης που χαίρονται)

Ύστερα της είπαν και τα άλλα τρία τα παλληκάρια, που ήταν ανασκουμπωμένα και βαστούσαν στάχυα:

— εμ, ο θεριστής, ο αλωνιστής κι ο αύγουστος πώς σας φαίνονται;

κι η φτωχιά αποκρίθηκε:

— Και γι' αυτούς τους μήνες δεν έχουμε τίποτα να παραπονεθούμε, γιατί με τη ζέστα που κάνουν, ωριμάζουν τα γεννήματα και όλα τα σπωρικά. Τότε θερίζουν οι ζευγίτες τα σπαρτά τους κι οι περιβολαρέοι συμμαζεύουν τα σπωρικά τους. Και μάλιστα οι φτωχοί πολύ είναι ευχαριστημένοι απ' αυτούς τους μήνες, γιατί δεν χρειάζονται πολλά και ακριβά ρούχα. (οι Ιταλοί πάλι επεμβαίνουν και λένε έθιμα του καλοκαιριού)

Ύστερα τη ρωτήσανε τ' άλλα τα τρία τα παλικάρια, που βαστούσαν τα σταφύλια:

— με τους μήνες Σεπτέμβρη, Οκτώβρη και Νοέμβρη πώς τα πάτε;

— αυτούς τους μήνες, αποκρίθηκε η γυναίκα, μαζεύουν οι άνθρωποι τα σταφύλια και τα κάνουν κρασί. κι αλλιώς έχουν αυτό το καλό που δίνουν είδηση πως έρχεται ο χειμώνας και φροντίζουν οι άνθρωποι για ξύλα, για κάρβουνα και για βαριά φορέματα, για να ζεσταίνονται. (Πάλι αντίστοιχα οι Ιταλοί)

Ύστερα τη ρωτήσανε και τα παλληκάρια, που είχαν τις γούνες:

— Εμ, με τους μήνες Δεκέμβρη, γενάρη και Φλεβάρη πώς περνάτε;

— Α! αυτοί οι μήνες πολύ μας αγαπούν, είπε η φτωχιά, κι εμείς πολύ τους αγαπούμε. Μα θα ρωτήσετε γιατί; Νά γιατί! επειδή οι άνθρωποι είναι φυσικά αχόρταγοι και θέλουν να δουλεύουν χρονικίς, για να κερδαίνουν πολλά, έρχονται αυτοί οι μήνες του χειμώνα και μας περιμαζώνουν τριγύρω στη γωνιά και μας ξεκουράζουν απ' τις δουλειές του καλοκαιριού. τους αγαπούν κι οι άνθρωποι, γιατί με τις βροχές τους και με τα χιόνια τους μεγαλώνουν όλα τα σπαρτά και όλα τα χορτάρια. ώστε, παιδιά μου, όλ' οι μήνες καλοί κι άξιοι είναι και κάνουν κάθε ένας τη δουλειά, που τον πρόσταξεν ο θεός. εμείς οι άνθρωποι δεν είμαστε καλοί. (Πάλι μιλούν οι Ιταλοί για έθιμα του Χειμώνα)

Τότε τα έντεκα τα παλληκάρια γνέψανε στον πρώτο από κείνους που βαστούσαν τα σταφύλια (Σεπτέμβριο) και βγήκεν όζω και σε λίγο ήρθε πάλι μέσα και βαστούσε στα χέρια του μια λαγήνα (κανάτι) ταπωμένη και την έδωσε στη γυναίκα και της είπαν:

— άντε τώρα θείτσα, πάρε αυτήν τη λαγήνα και πήγαινε στο σπίτι σου να ζήσεις τα παιδιά σου.

φορτώθηκε τη λαγήνα η γυναίκα με τη χαρά και είπε στα παλληκάρια:

— πολλά τα έτη σας, παιδιά μου.

— ώρα καλή σου, θείτσα, της αποκρίθηκαν κι έφυγε. (περνά πάλι ανάμεσα στα παιδιά και πάει στον πάγκο της)

Και ίσια ίσια την ώρα που χάραξε, ήρθε κι αυτή στο σπίτι της κι ηύρε τα παιδιά της ακόμα και κοιμόντανε. Κι άπλωσε ένα σεντόνι κι άδειασε τη λαγήνα κι είδε πως

ήταν γεμάτη φλουριά και κόντεψε να τα χάσει από τη χαρά της(αγκαλιάζεται με τα παιδιά της που φωνάζουν, Είμαστε πλούσιοι).

Αφού έφεξε καλά, πήγε στο φούρνο της αγοράς κι αγόρασε πεντ' έξι ψωμιά και καμιάν οκά τυρί και ξύπνησε τα παιδιά της, τα ένιψε, τα συγύρισε, τα 'βαλε κι είπαν την προσευχή τους κι ύστερα τους έδωσε ψωμί και τυρί και φάγανε τα καημένα και χορτάσανε καλά(όλα γίνονται χωρίς λόγια).

Ύστερα αγόρασε ένα κιλό σιτάρι και το πήγε στο μύλο και το άλεσε, το ζύμωσε και πήγε τα ψωμιά στο φούρνο και ψηθήκανε.

Και την ώρα που γύριζε απ' το φούρνο με την πινακωτή τα ψωμιά στον ώμο και πήγαινε στο σπίτι της, την είδεν η αρχόντισσα κι υποψιάστηκε πως κάτι τι της έτυχε κι έτρεξε καταπόδι της, για να μάθει πού ήρε τ' αλεύρι και ζύμωσε. Η αγαθή η φτωχιά είπεν όλη την αλήθεια(συναντιούνται πίσω και φαίνονται σα να μιλούν).

Ζήλεψε η αρχόντισσα κι έβαλε στο νου της να πάει και κείνη σε κείνα

τα παλληκάρια.(γυρίζει πίσω στον πάγκο της και κάνει πως το παίρνει απόφαση)

Τη νύχτα λοιπόν, αφού αποκοίμισε τον άντρα της και τα παιδιά της, βγήκε από το σπίτι της και πήρε το δρόμο και πάει κι ήρε την τέντα, που ήτανε οι δώδεκα μήνες, (περνάει πάλι με το φανάρι μέσα από τα παιδιά) και τους χαιρέτησε κι αυτοί της είπαν:

— καλώς την κοκόνα, πώς ήταν και καταδέχτηκες και μας ήρθες;

— είμαι φτωχιά, αποκρίθηκε, κι ήρθα να με βοηθήσετε.

— πολύ καλά, είπαν· πεινάς; θέλεις να φας;

— όχι, σας ευχαριστώ, είπε, είμαι χορτάτη.

— πολύ καλά, είπαν τα παλληκάρια, και πώς περνάτε στη χώρα;

— μη χειρότερα, αποκρίνεται.

— εμ, πώς περνάτε με τους μήνες; ξαναρωτήσανε.

— πώς να περάσουμε, αποκρίθηκεν εκείνη. ο καθ' ένας τους έχει και την οργή του.

Ενώ από τον αύγουστο είμαστε συνηθισμένοι στη ζέστα, έρχεται μάνι-μάνι ο σεπτέμβρης, ο οκτώβρης κι ο νοέμβρης και μας κρυώνουν και άλλον τον πιάνει παροξυσμός και άλλος πουντιάζει. Ύστερα μπαίνουν οι χειμωνιάτικοι οι μήνες δεκέμβρης, γενάρης και φλεβάρης και μας παγώνουν και γεμίζουν οι δρόμοι χιόνια και δεν μπορούμε να βγούμε όξω και μάλιστα κείνος ο κουτσοφλέβαρος!... (τ' ακούει ο καημένος ο φλεβάρης). αμ' κείνοι πάλι οι ξεμωραμένοι μήνες, μάρτης, απρίλης και μάης!(οι μήνες κοιτιούνται μεταξύ τους και οι Ιταλοί σχολιάζουν) Δεν το νιώθουν πως είναι καλοκαιρινοί μήνες, μόν' θέλουν να κάνουν κι αυτοί σαν τους χειμωνιάτικους, ώστε αυτοί κατανοούν τον χειμώνα εννιά μήνες. Και δε μπορούμε να βγούμε όξω την πρωτομαγιά να πιούμε τον καφέ με το γάλα και να κυλιστούμε στα χορτάρια. Ύστερα έρχονται οι μήνες θεριστής, αλωνιστής και αύγουστος. αυτοί πάλι έχουν μανία να μας πνίγουν στον ιδρώτα με τη ζέστα που κάνουν. Και μάλιστα απ' τη ζέστα του δεκαπενταύγουστου μας πιάνει παροξυσμός και έρχονται κι οι δρίμες και μας χαλνούν τ' ασπρόρουχα στις απλωστεριές. Τι να σας πω, παλληκάρια, περνούμε με τους μήνες (που να μη λαχαίνανε κατάρια) μια ζωή ξεσκισμένη.

Δεν είπαν τίποτα τα παλικάρια, μόν' γνέψανε κείνον, που καθότανε στη μέση κεινών (Ιούλιο) που ήτανε ανασκουμπωμένοι και βαστούσαν στάχια. Κι αυτός σηκώθηκε

κι έφερεν ένα λαγήνι (κανάτι) ταπωμένο και το 'δωσε στη γυναίκα και της είπε:
— πάρε αυτό το λαγήνι, κι όταν θα πας στο σπίτι σου να σφαλιστείς μόν' μονάχη ζ' ένα δωμάτιο και να τ' αδειάσεις. στο δρόμο μην τύχει και τ' ανοίξεις.
— όχι, δεν τ' ανοίγω, είπε και έφυγε η γυναίκα και ήρθε με τη χαρά στο σπίτι, προτού ακόμα ξημερώσει(Πάει κρυφά πίσω από την κολόνα και αρχίζει και σκούζει).

Και σφαλίστηκε ζ' ένα δωμάτιο ολομόναχη και άπλωσε ένα σεντόνι και ξετάπωσε το λαγήνι και το άδειασε. Και τι ν' αδειάσει; όλο φίδια! και χυθήκανε απάνω της και την φάγανε ολοζώντανη. κι άφησε τα παιδιά της ορφανά, γιατί δεν είναι καλό να κατηγορεί κανείς τον άλλον.

Η φτωχιά όμως με την αγαθή της την καρδιά και με την γλυκιά της τη γλώσσα αρχόντνε και γίνηκε μεγάλη κοκόνα και πρόκοψε και τα παιδιά της. Νά! Αυτό είναι που λένε «καλά υστερνά».

Και ο αφηγητής από το κοινό: Είναι ευτυχία να μπορείς να δεις την ομορφιά και τα καλά του άλλου, του διαφορετικού,

γιατί όλοι είμαστε διαφορετικοί και όλοι μαζί ευτυχισμένοι(οι μήνες)

Καλώς ήρθατε!